

Hírek a hazai színházi világból

Önálló színház lett az Erkel Színház

Január 1-jétől már nem tartozik az Operaházhoz az Erkel Színház, helyén a jövőben egy zenés-táncos teátrum jön létre, Sente Vajk és Cseke Péter vezetésével. „A kormány a magyar zene- és táneművészet népszerűsítése érdekében egyetért egy új, önálló, állami fenntartású színház létrehozásával és annak az állam 100 százalékos tulajdonában álló nonprofit gazdasági társaság útján 2025. január 1-jétől történő működtetésével az egykori Erkel Színház épületében” – olvasható a 2024. november 28-án megjelent Magyar Közlönyben. Az Operaház a február 15-i koncerttel búcsúzott hivatalosan az Erkel Színházról.

Halasi Dániel a Csokonai Színház művészeti vezetője

A debreceni Csokonai Nemzeti Színház igazgatója, Dr. Mátyássy Szabolcs Halasi Dániel rendezőt bízta meg a művészeti vezetői feladatok ellátásával. Halasi Dániel január elsejétől kezdte meg a munkát, amelyben segítségére van a most felállított művészeti tanácsadó testület is.

Új budapesti színház nyitja meg kapuit

Február 20-án nyílt meg az Erzsébet körúton, az egykori Bástya mozi épületében Budapest új játszóhelye, a Bástya Színház. A 90 férőhelyes stúdiószínház célja, hogy friss előadásokkal és különböző műfajokkal gazdagítsa Budapest kulturális kínálatát. Az első produkció rendezője Keresztes Tamás, a főszerepben Udvaros Dorottya és Medveczky Balázs láthatók.

Igazgatóváltás a Kolibri Színházban

A budapesti Kolibri Gyermekek- és Ifjúsági Színház Közhasznú Nonprofit Kft. ügyvezetőjének a 2025. március 1-jétől 2030. február 28-ig terjedő időszakra Zalán Jánost nevezték ki. Hankó Balázs kulturális és innovációs miniszter a döntésre felkért szakmai bizottságok javaslata alapján az ügyvezetői tisztségek betöltéséről 2024. december 19-én hozott döntése tiltakozáshullámot indított a hazai színházi szakmában.

A Recirquel a montreali CINARS Biennálén

2024 novemberében a montreali CINARS Biennálén a Vági Bence vezette Recirquel is bemutatkozhatott a *Paradisum* című produkcióval. A harminc éve alapított CINARS (Conférence internationale des arts de la scene) Biennálét, a világ egyik leg-

nagyobb előadóművészeti expóját és fesztiválját két évente rendezik meg Montrealban, 50 ország több száz társulata, kulturális produkciója részvételével. A fesztiválon a színházi és zenei produkciók mellett nagy hangsúlyt kapnak a kortárs tánc és újcirkuszi előadások.

Nemzetközi előadássorozat a MOME-n

Színpadai tervek és megvalósulás címmel az Európai Színházi Unió (UTE), a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete (MAOE), a Francia Szcenográfusok Uniója (UDS) és a Moholy-Nagy Művészeti Egyetem (MOME) angol nyelvű előadássorozatot szervezett, melynek első programjára 2024. november 19-én került sor a MOME Auditóriumában *Szenekai betekintés a párizsi Odeon Színház előadásaiba* címmel. Az előadók **Isabelle Neveux**, a párizsi Odeon scenográfus-rendezője és **Antal Csaba** látványtervező voltak.

A Nemzet Színészeinek nyílt levele

Nyílt levelet fogalmaztak meg a Nemzet Színészei Gobbi Hilda végakarata kapcsán. A levélben sürgetik az államot, hogy teljesítse Gobbi Hilda végakarátát, amelyben a művésznő saját visegrádi nyaralóját az államra hagyva azt kérte, hogy abból a Nemzeti Színház kezelésében alkotóházat alakítsanak ki. A nyílt levél, valamint a színházi szakma összefogásának eredményeként a Kulturális és Innovációs Minisztérium közölte, hogy a Kárpát-medencei Művészeti Népfőiskola Alapítvány a Nemzeti Színházzal együttműködésben vállalja az ingatlan gondos helyeállítását és a méltó, Gobbi Hilda végakarátának megfelelő funkció kialakítását.

A Főváros létrehozná a pesti Jurányit

Karácsony Gergely, Budapest főpolgármestere január 22-én, a Magyar Kultúra Napján közleményt adott ki, melyben javasolja egy új intézmény, a független színházak alkotóműhelyeként működő „pesti Jurányi” létrehozását, amely alkotó- és játszóhelyet biztosít a független színházaknak, kulturális műhelyeknek a főváros tulajdonában álló, XIII. kerületi Szabolcs utcai volt iskolaépületben.

Új színházi műhely az Akvárium Klubban

Idén januártól izgalmas színházi előadások színtere lett a budapesti Akvárium Klub. Az Akvárium Színházi Műhely első előadásában a Színművészeti Egyetemen végzett fiatal színészekből

formálódott Sicc Production társulat egy kultikus darabot, Nagy Feró nyolcvanas évek közepén született punk-rock operáját, a *Hamletet* állította színpadra.

Átadták a Vitéz László Látvány-Tárat

Kemény Henrik születésének 100. évfordulója alkalmából elkészült a Vitéz László Interaktív BábTér Látvány-Tára, amelyben méltó helyre, szakszerű tárolási körülmények közé került a Korngut-Kemény család hagyatéka a debreceni Vojtina Báb-színház épületének első emeletén.

Prima Primiissima Díj

Tíz kategóriában vehették át a Prima Primiissima Díjakat a magyar szellemi élet, a művészet, a tudomány és a sport jeles képviselői 2024. december 6-án a Müpában megtartott gálaesten. Színház-, film- és táneművészet kategóriában **Rudolf Péter** színművész, színház- és filmrendező vehette át a 20 millió forinttal járó elismerést. A kategória Prima díját **Szakács Györgyi** jelmeztervező és **Uhrík Teodóra** táneművész, balettpedagógus kapta.

Nestroy-díjat kapott a Proton Színház

A legjelentősebb osztrák színházi elismerés, a Nestroy színikritikusokból álló zsűrije 2024 novemberében a legjobb rendezés díját adta át a Proton Színház *Parallax* című produkciójának, amelyet Mundruczó Kornél rendezett.

Aase-díj

A Gobbi Hilda által 1987-ben alapított, a színházi epizód szerepekben kimagasló teljesítményt nyújtó színészeknek járó Aase-díjat 2024 decemberében **Gados Béla**, a Vígszínház tagja, **Gombos Judit**, a szolnoki Szigligeti Színház tagja, **Sirkó László**, a Kecskeméti Katona József Nemzeti Színház tagja és **Urbanovits Krisztina**, a KV Társulat művésze vehették át. Az ünnepségen az Aase-díj mellett átadták a dramaturgoknak, illetve művészeti titkároknak járó Bálint Lajos-vándorgyűrűt és a pályakezdő színházi szerzőket elismerő Prolog-díjat is. A Bálint Lajos-vándorgyűrűt **Szinai Eszter** művészeti titkár, a Prolog-díjat **Horváth János Antal** vehette át.

Ruttkay Éva Emlékgyűri

A Vígszínház társulatának titkos szavazása alapján 2024-ben **Ötvös András** nyerte el a Ruttkai Éva-emlékgyűrűt a *Liliumfi* és *Az ember, aki elvesztette az időt* című előadásokban nyújtott ala-

▶ kításaiért. A Ruttkai Éva-émlékgyűrűt a színésznő lánya, Gábor Júlia 1986-ban alapította édesanyja, a Kossuth-díjas színésznő, a Vígszínház legendás művészeinek emlékére. A díjat annak a színművésznek adják át, aki a Vígszínházban az adott évben a legkiemelkedőbb művészi teljesítményt nyújtotta. A díjat Gábor Júlia és férje, Szigethy Gábor színháztörténész adta át december 28-án a Vígszínház színpadán a *Liliomfi* című előadás után.

Páger Antal színészdíj

A makói képviselő-testület – civil kezdeményezésre – 2001-ben döntött a Páger Antal színészdíj alapításáról, melyet minden évben az a színész érdemel ki, aki a kuratórium döntése szerint a legművészebb a makói születésű Páger Antal szellemi örökségéhez, és játékára jellemző a págeri hitelesség és eszköztelenség. 2025-ben **Szirtes Ági** színésznő, a Katona József Színház alapító tagja kapta a Páger Antal színészdíjat. Ezzel ő a díj 24. kitüntetettje.

Alternatív Kossuth-díj

Koltai Róbert kapta idén az Alternatív Kossuth-díjat, amelyet 1996-ban két budapesti civil kezdeményezésére alapítottak. A díjat 2010 óta most első ízben osztották ki.

Arany Medál díj

December 4-én délután tartották az Arany Medál díjak 16. átadási ünnepségét a Bethlen Téri Színházban. A Navarrai Mészáros Márton kulturális újságíró, szerkesztő által alapított elismerést idén hat kategóriában adták át. Az év színésznője **Mészöly Anna** Junior Prima-díjas színművész, a Miskolci Nemzeti Színház tagja lett, Az év színésze díjat pedig **Vecsei H. Miklós** Junior Prima-díjas színművész, a budapesti Nemzeti Színház tagja kapta.

Karinthy-gyűrű

A Duna Médiaszolgáltató Nonprofit Zrt. által alapított elismeréseket „a köz szolgálataért végzett tevékenység és a példaértékű szakmai munka elismeréseként” osztották ki tíz kategóriában. A színházi munkásságot elismerő Karinthy-gyűrűt **Balázs Péter** Kossuth- és Jászai Mari-díjas színész, a szolnoki Szigligeti Színház volt igazgatója, az egy nemzetben való gondolkodás ügyének előmozdításáért járó Duna-díjat pedig **Vidnyánszky Attila** Kossuth- és Jászai Mari-díjas rendező, a Nemzeti Színház főigazgatója kapta.

Sinkovits Imre Emlékezete díj

Hatodik alkalommal adták át a Hit és Hűség – Sinkovits Imre Emlékezete díjat a Magyar Színház Sinkovits Imre Színpadán 2024. november 10-én.

Az elismerésben **Kubik Anna** színművész részesült.

Tolnay Klári-díj

A 2024. október 4-én, idén tizedik alkalommal átadott Tolnay Klári-díjjal a magyar színház- és filmvilág művészeinek kimagasló munkáját ismerik el. A Tolnay Klári Díj Kuratóriuma idén **Tóth Ildikó** és **Rátóti Zoltán** színművészeknek adományozta a kitüntetést a magyar színház- és filmművészet szolgálatában nyújtott magas színvonalú és odaadó munkásságukért.

Elismerés a Magyar Kultúra Napja alkalmából

A Magyar Kultúra Napja tiszteletére rendezett ünnepségen magas színvonalú munkája elismeréseként Hankó Balázs kultúráért és innovációért felelős miniszter Miniszteri Elismerő Oklevelet adományozott **Sándor András**nak, a Fővárosi Nagycirkusz oktatási programvezetőjének.

Elhunyt Lukáts Andor színművész

A Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, rendező, színházigazgatót 82 éves korában érte a halál. Lukáts Andor a középiskola után lakatosként, majd dekoratőrként dolgozott, aztán a Pincészház amatőr színésze, díszletfestője és színpadmestere volt. 1972-ben került a kaposvári Csiky Gergely Színházhoz, ahol két évtizedet töltött és legendás előadásokban játszott, például Peter Weiss *Marat/Sade*, vagy Molnár Ferenc *Liliom* című darabjában. 1994 és 2008 között a budapesti Katona József Színház tagja volt, ahol a színészi munka mellett rendezéssel is foglalkozott. Ő állította színpadra a színház négy évtizedes történetének legtöbbször játszott darabját, Egressy Zoltán *Portugál* című tragikomédiáját, amely 423 előadást produkált. 2008-ban alapította meg a Sanyi és Aranka Színházat, melynek fő profilja az abszurd és az opera volt.

Elhunyt Békés Itala

A Kossuth- és Jászai Mari-díjas színésznő 97 évesen hunyt el. Főiskolai tanulmányait 1950-ben fejezte be, de már 1947-től játszott az Úttörő és az Ifjúsági Színházban, a Jókai Színpadon és a Magyar Néphadsereg Színházában. 1957-ben szerződött a Vidám Színházhoz, 1958-ban a Madách Színházhoz, ahol több mint száz szerepet alakított. Több mint fél évszázada bátyjával, Békés Andrással ők mutatták be az egyik első hazai pantomimszámot. 1991-től a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Tanárképző Intézet színpadi játék-mester tanára, illetve a Lakner Stúdió tanára volt, 1992-ben létrehozta a művészképesség-fejlesztő Gondolatiskoláját. Munkásságát 1964-ben Jászai

Mari-díjjal, 1982-ben Érdemes Művész, 2006-ban Kiváló Művész címmel díjazták, 2010-ben Kossuth-díjjal tüntették ki.

Elhunyt Mucsi János táneművész

A Harangozó Gyula-díjas koreográfus a Duna Művészegyüttes egykori művészeti igazgatója, a Duna Karnevál Nemzetközi Kulturális Fesztivál elnöke, a Bihari János Táncegyüttes táncosa, majd a Zalka Táncegyüttes művészeti vezetője volt. 1991-től 2007-ig volt a BM Duna Művészegyüttes művészeti igazgatója, ahol vezetése alatt az együttes repertoárja a legmagasabb művészeti elvárásoknak megfelelően alakult át. Munkásságának köszönhetően emelkedett vissza a Duna Művészegyüttes a hivatásos társulatok számára kötelező rangra. Mucsi János 1997-ben megkapta a Magyar Köztársasági Arany Érdemkeresztet, 1998-ban pedig a magyar táncszakma legmagasabb elismerésében, Harangozó Gyula-díjban részesült. 2005-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend Lovagkeresztjét, 2012-ben a Köz Szolgálatáért érdemjel arany fokozatát, 2014-ben a Magyar Érdemrend tisztikeresztjét, 2018-ban az Érdemes Művész elismerést vehette át. 2020-ban a tánc világnapja alkalmából a Magyar Táneművészek Szövetsége Életműdíjban részesítette.

Elhunyt Harkányi Endre

A Kossuth- és Jászai Mari-díjas színművész, Érdemes és Kiváló Művész, a Halhatatlanok Társulatának örökös tagját 90 évesen érte a halál. 1934-ben született, és a családját még a gyermekként elveszítette. 1946-ban a Valahol Európában című film egyik gyerek főszereplője volt. 1957-ben, friss színészdiplomával Debrecenbe került, majd 1960-tól Budapesten játszott. A Vígszínházhoz 1963-ban szerződött le első ízben, majd a Mikroszkóp Színpad és a József Attila Színház után ismét a Vig tagja lett, ahol mintegy 150 előadásban szerepelt. Televíziós és filmszerepei is jelentősek. 2004-ben a Magyar Köztársasági Érdemrend lovagkeresztjével ismerték el.